

ΠΡΟΣ:
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΛΙΜΕΝΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ
ΔΗΜΟ ΡΑΦΗΝΑΣ – ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ
ΤΟΠΙΚΑ Μ.Μ.Ε.

Τετάρτη 14-9-2022

ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΒΡΑΧΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΡΙΚΕΣ

Τις τελευταίες εβδομάδες έχει ξεκινήσει δημόσιος διάλογος για τα ατυχήματα που έχουν συμβεί το φετινό καλοκαίρι στην παραλία Μαρίκες. Θεωρώ ότι η ανάδειξη του συγκεκριμένου θέματος είναι αιτιολογημένη γιατί αφορά μεγάλο αριθμό επισκεπτών. Το ίδιο αιτιολογημένη είναι και η ανάγκη προστασίας της παραλίας Μαρίκες, που προκύπτει από τα σπάνια χαρακτηριστικά του ευαίσθητου οικοσυστήματος της και γι' αυτό δεν αποτελεί ένα «οικολογικό καπρίτσιο» κάποιων εμμονικών κατοίκων, όπως συχνά διαδίδεται (άλλες φορές σκόπιμα και άλλες λόγω έλλειψης πληροφόρησης).

Η παραλία Μαρίκες είναι μια φυσική παραλία, μήκους 635 μέτρων, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως το βραχώδες υπόβαθρο και οι αμμόλοφοι με τη σπάνια βλάστηση πίσω από την αμμουδιά. Το φυσικό περιβάλλον της παραλίας συμπληρώνεται από το περιεριστικό πευκοδάσος μετά τους αμμόλοφους, αλλά και από τα λιβάδια ποσειδωνίας, τα γνωστά μας φύκια, μέσα στη θάλασσα. Από θεσμική άποψη, η παραλία έχει ενταχθεί στους προστατευόμενους υγρότοπους της Περιφέρειας Αττικής, ενώ στη νότια πλευρά της συνορεύει με τον αρχαιολογικό χώρο του Ασκηταριού, ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς του δήμου μας.

Με πρωτοβουλία του εξωραϊστικού Συλλόγου ΝΗΡΕΑ, ήδη από το 2006 - 2007, εκπονήθηκε η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη της Παραλίας Μαρίκες από έγκριτους επιστήμονες, όπως διδάκτορες βιολόγους – ωκεανογράφους και γεωλόγους – ιζηματολόγους του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.). Από τα συμπεράσματα της συγκεκριμένης μελέτης, αλλά και από την εμπειρία μου, ως εμπλεκόμενος στην προστασία της παραλίας Μαρίκες, εδώ και δεκαετίες, θα ήθελα να σας επισημάνω τα εξής:

- Είναι ΜΥΘΟΣ ότι τα βράχια στην παραλία είναι τσιμέντα που προέκυψαν από δραστηριότητες των Γερμανών στην κατοχή. Σύμφωνα με το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. πρόκειται για «πλακώδεις σχηματισμούς ψηφιδωπαγών αιγιαλών (beach rocks)», πετρώματα δηλαδή, τα οποία δημιουργήθηκαν από την αλληλεπίδραση γλυκού και θαλασσινού νερού που κάνει συνεκτικό το αμμώδες και κροκαλώδες υλικό της παραλίας. Προφανώς, η διαδικασία αυτή συντελείται πολλές χιλιετίες πριν την άφιξη των ναζιστικών στρατευμάτων και θα συνεχίσει να εξελίσσεται αν δεν μας προκύψει κάποια «μοιραία» ανθρώπινη παρέμβαση.
- Είναι ΜΥΘΟΣ ότι μια παρέμβαση, ακόμα και τοπικού χαρακτήρα, θα αφήσει ανεπηρέαστη τη φυσική λειτουργία της παραλίας. Τα βράχια, μαζί με τα λιβάδια ποσειδωνίας, προστατεύουν την παραλία από διάβρωση και η – έστω και τοπική - αφαίρεση τους θα κινητοποιήσει φυσικούς μηχανισμούς που θα αλλοιώσουν πλήρως τη σημερινή εικόνα της παραλίας. Το σημαντικότερο είναι ότι πρόκειται για μια «μη αντιστρεπτή μεταβολή» που δεν αντιμετωπίζεται με τσιμέντα και πρόχειρες παρεμβάσεις.
- Είναι ΜΥΘΟΣ ότι δεν υπάρχει δυνατότητα εισόδου στη θάλασσα, παρά μόνο από τα βράχια. Η φύση έχει, από μόνη της, προνοήσει για την ύπαρξη δύο προσβάσεων στην παραλία Μαρίκες. Στη βόρεια πλευρά της παραλίας, δίπλα στην παραδοσιακή οικία «Μαρίκες», υπάρχει διάδρομος πρόσβασης χωρίς βράχια, με άμμο και ψιλά χαλίκια. Και στη νότια πλευρά της παραλίας, προς τη μικρή προβλήτα που αποτελεί

το όριο της παραλίας, υπάρχει ολόκληρη ζώνη, μήκους περίπου 100 μέτρων, όπου δεν υφίστανται καν βράχια. Το τμήμα αυτό της παραλίας επιλέγουν συχνά οικογένειες με μικρά παιδιά και άνθρωποι μεγάλης ηλικίας, ιδιαίτερα τις ημέρες με έντονο κυματισμό.

- Είναι ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ότι η μεγάλη απόσταση – λίγο περισσότερο από 500 μέτρα - ανάμεσα στις 2 μη βραχώδεις εισόδους αποτελεί πρόβλημα για ορισμένους λουόμενους. Ο Σύλλογος ΝΗΡΕΑΣ, στα τέλη του 2019, ξεκίνησε να διερευνά τη δυνατότητα δημιουργίας ενός «περάσματος» προς τη θάλασσα, επάνω στα βράχια και κοντά στο μέσο της παραλίας, με την προϋπόθεση να μη δημιουργείται βλάβη στο φυσικό περιβάλλον και να είναι βιώσιμη και ασφαλής η λειτουργία του. Δυστυχώς, η προσπάθεια διακόπηκε λίγο αργότερα λόγω των γνωστών συνθηκών της πανδημίας και τη δυσκολία επικοινωνίας με το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. Θα μπορούσε να ξεκινήσει και πάλι μια επικοινωνία με το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. για τη διερεύνηση του θέματος. Σε κάθε περίπτωση όμως, θα πρέπει να γίνει σεβαστή από όλους η άποψη του αρμόδιου επιστημονικού φορέα – όποια κι αν είναι αυτή - και να μην ξεκινήσουν πρωτοβουλίες με αβέβαια αποτελέσματα. Επίσης, επειδή πολλά ακούγονται για ράμπες και μόνιμες κατασκευές επάνω στην παραλία, καλό θα ήταν να ζητείται πάντοτε η άποψη της αρμόδιας αρχαιολογικής υπηρεσίας για ζητήματα αισθητικής του τοπίου της παραλίας Μαρίκες, με δεδομένο ότι αυτό αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο του αρχαιολογικού χώρου του Ασκηταριού.
- Είναι ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ότι μεγάλο μέρος των λουόμενων, ακόμα και αρκετοί μόνιμοι κάτοικοι, αγνοούν την ύπαρξη των δύο μη βραχωδών προσβάσεων της παραλίας. Έτσι δεν αξιοποιούν τις εναλλακτικές λύσεις που έχει προσφέρει η φύση και θέτουν τη σωματική τους ακεραιότητα σε κίνδυνο όταν τα μελτέμια είναι ισχυρά, αλλά και όταν διέρχονται με μεγάλη ταχύτητα πλοία που προκαλούν αιφνιδιαστικό κυματισμό, ο οποίος συχνά είναι πιο επικίνδυνος από το φυσικό κύμα. Άποψη μου είναι ότι θα μπορούσαν να τοποθετηθούν πινακίδες στις δύο κύριες εισόδους της παραλίας, που θα ενημερώνουν τους λουόμενους για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της παραλίας, τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν, αλλά κυρίως για τη δυνατότητα ασφαλούς πρόσβασης από τα δύο άκρα της παραλίας. Για τη δημιουργία των πινακίδων θα μπορούσε να υπάρξει συνεργασία του συλλόγου ΝΗΡΕΑ με τον Οργανισμό Λιμένος Ραφήνας που διαχειρίζεται την παραλία. Εξάλλου, στο πρόσφατο παρελθόν έχει υπάρξει συνεργασία του συλλόγου με τον ΟΛΡ για άλλα ζητήματα λειτουργίας της παραλίας και τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα θετικά. Επίσης, θα μπορούσε να ζητηθεί η συνδρομή του δήμου Ραφήνας – Πικερμίου, καθώς η παραλία Μαρίκες είναι δημοφιλής στους περισσότερους κατοίκους του δήμου μας και όχι μόνο.

Ας προσπαθήσει ο καθένας μας να συμβάλλει με τον τρόπο του, ώστε να επιτυγχάνεται η ασφαλής λειτουργία της παραλίας Μαρίκες, αλλά και η προστασία του φυσικού της περιβάλλοντος.

Με εκτίμηση
 Ηλίας Ταρναράς
 Μελετητής υδραυλικών έργων
 και Περιβαλλοντικών Υποδομών